

แผนเตรียมรับสถานการณ์ภัยพิบัติด้านปศุสัตว์ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

อุทกภัย ภัยแล้ง และโรคระบาดสัตว์

1. สาเหตุการเกิดภัย

1.1 อุทกภัย หรือภัยจากน้ำท่วม

การเกิดอุทกภัยมาจากหลายสาเหตุ ทั้งโดยทางธรรมชาติและเกิดจากฝีมือมนุษย์ ซึ่งอาจเกิดจากฝนตกหนักต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน ในบางครั้งอาจทำให้เกิดแผ่นดินถล่ม การเกิดอุทกภัยจากน้ำทะเลหนุน เขื่อนพัง ก็เป็นสาเหตุทำให้เกิดอุทกภัยได้ ซึ่งอุทกภัยทำให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิต ทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ รวมไปถึงความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจด้วย

ลักษณะของอุทกภัย

1) น้ำป่าไหลหลากหรือน้ำท่วมฉับพลัน มักจะเกิดขึ้นในที่ราบต่ำหรือที่ราบลุ่มบริเวณใกล้ ภูเขาต้นน้ำ อันเกิดขึ้นเนื่องจากฝนตกหนักเหนือภูเขาต่อเนื่องเป็นเวลานาน ทำให้จำนวนน้ำ สะสมมีปริมาณมากจนพื้นดินและต้นไม้ดูดซับไม่ไหว ทำให้น้ำไหลบ่าลงสู่ที่ราบต่ำเบื้องล่าง อย่างรวดเร็ว มีอำนาจทำลายล้างอย่างรุนแรง ทำให้บ้านเรือนพังเสียหายและอาจทำให้เกิดอันตรายถึงชีวิตได้

2) น้ำท่วมหรือน้ำท่วมขัง เป็นลักษณะอุทกภัยที่เกิดขึ้นจากปริมาณน้ำสะสมจำนวนมากที่ไหลบ่าในแนวระนาบจากที่สูงไปยังที่ต่ำ เข้าท่วมอาคารบ้านเรือน เรือกสวนไร่นาได้รับความเสียหาย หรือ เป็นสภาพน้ำท่วมขังในเขตเมืองใหญ่ ที่เกิดจากฝนตกหนักต่อเนื่องเป็นเวลานาน มีสาเหตุมาจากระบบการระบายน้ำไม่ดีพอ มีสิ่งกีดขวางทางระบายน้ำ หรือเกิดน้ำทะเลหนุนสูงกรณีพื้นที่อยู่ใกล้ชายฝั่งทะเล

3) น้ำล้นตลิ่ง เกิดขึ้นจากปริมาณน้ำจำนวนมากที่เกิดจากฝนหนักต่อเนื่อง ที่ไหลลงสู่ลำน้ำ หรือแม่น้ำมีปริมาณมากจนระบายลงสู่ลุ่มน้ำด้านล่างหรือออกสู่ปากน้ำไม่ทัน ทำให้เกิดสภาวะน้ำล้นตลิ่งเข้าท่วม เรือกสวนไร่นาตามสองฝั่งน้ำ จนได้รับความเสียหาย ถนนหรือสะพานอาจชำรุดทางคมนาคมถูกตัดขาดได้

1.2 ภัยแล้ง

ลักษณะของภัยแล้ง

1) เกิดจากธรรมชาติ : การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิโลก เช่น ระบบการหมุนเวียนหรือส่วนผสมของบรรยากาศเปลี่ยนแปลง สภาวะอากาศในฤดูร้อนที่ร้อนมากกว่าปกติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เช่น ฝนทิ้งช่วง ฝนตกน้อย ดินเก็บความชื้นต่ำได้ไม่ดี ปริมาณน้ำใต้ดินมีน้อย การเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำทะเล ความผิดปกติของตำแหน่งร่องมรสุมทำให้ฝนตกในพื้นที่ไม่ต่อเนื่อง ความผิดปกติเนื่องจากพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนที่ผ่านประเทศน้อยกว่าปกติ

2) เกิดจากการกระทำของมนุษย์ : การใช้น้ำอย่างไม่เหมาะสมหรือสิ้นเปลืองเกินไป ทั้งการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ทำให้ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำและน้ำใต้ดินลดลง พฤติกรรมการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่ทำลายชั้นโอโซน เกิดภาวะเรือนกระจก ทำให้อุณหภูมิของโลกสูงขึ้น เช่น การเผาพลาสติก น้ำมัน และถ่านหิน การพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรม ทำให้เกิดการตัดไม้ทำลายป่าส่งผลให้ความชื้นสัมพัทธ์ไม่

เพียงพอ เนื่องจากขาดต้นไม้ซึ่มซับน้ำ และเกิดการบุกรุกพื้นที่ป่า ถือครองกรรมสิทธิ์ปลูกพืชไร่ ระบบการเพาะปลูกและความถี่ของการเพาะปลูก ขาดการวางแผนการสร้างแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์จากน้ำฝน

ผลกระทบของภัยแล้ง

ผลิตผลทางการเกษตรลดลง ไม่เพียงพอต่อการบริโภค และการเลี้ยงปศุสัตว์ เกิดการกัดเซาะ กัดกร่อนภูมิทัศน์ พื้นดินแห้งแล้งและเกิดการพังทลายของผิวดิน เกิดฝุ่นละออง พายุฝุ่น เพราะพื้นดินแห้งแล้งขาดน้ำประชาชนเกิดความอดอยากเนื่องจากการขาดน้ำในการอุปโภคบริโภค เกิดความเสียหายต่อที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่ได้รับผลกระทบทั้งบนบกและในน้ำ เกิดภาวะขาดน้ำ ขาดสารอาหาร และเพิ่มโอกาสเกิดโรคระบาด เกิดการอพยพย้ายถิ่นของประชากร ผลิตผลกระแสไฟฟ้าลดลง เนื่องจากการไหลของน้ำผ่านเขื่อนลดลง การประกอบการด้านอุตสาหกรรมต้องหยุดชะงัก เพราะขาดแคลนน้ำที่ใช้ในการขบวนการผลิต เพิ่มโอกาสการเกิดไฟป่าในช่วงเกิดภัยแล้ง

ช่วงเวลาการเกิดภัยแล้งในประเทศไทย

ภัยแล้งในประเทศไทยส่วนใหญ่จะเกิดใน 2 ช่วง

1) ช่วงฤดูหนาวต่อเนื่องถึงฤดูร้อน โดยเริ่มจากครึ่งหลังของเดือนตุลาคมเป็นต้นไป บริเวณประเทศไทยตอนบน (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออก) จะมีปริมาณฝนลดลงเป็นลำดับ จนกระทั่งเข้าสู่ฤดูฝนในช่วงกลางเดือนพฤษภาคมของ ปีถัดไป ซึ่งภัยแล้งลักษณะนี้จะเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี

2) ช่วงกลางฤดูฝน ประมาณปลายเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม จะมีฝนทิ้งช่วงเกิดขึ้น ภัยแล้งลักษณะนี้จะเกิดขึ้นเฉพาะท้องถิ่นหรือบางบริเวณ บางครั้งอาจครอบคลุมพื้นที่เป็นบริเวณกว้างเกือบทั่วประเทศ

2.พื้นที่ปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี

พื้นที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 6 อำเภอ คือ อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย อำเภอบางบัวทอง อำเภอไทรน้อย อำเภอปากเกร็ด

3.จุดอพยพสัตว์

อำเภอ	สถานที่
เมืองนนทบุรี	วัดบัวขวัญ เลขที่ 1 หมู่ 9 ต.บางกระสอ อ.เมืองนนทบุรี
บางกรวย	วัดโคกนอ เลขที่ 77 หมู่ 4 ตำบลบางสีทอง อ.บางกรวย
บางใหญ่	วัดสวนแก้ว เลขที่ 55/1 หมู่ 1 ตำบลบางเลน อ.บางใหญ่
บางบัวทอง	ศูนย์เรียนรู้สุสุเหراءเขียว อ.บางบัวทอง
ไทรน้อย	อบต.ไทรใหญ่ เลขที่ 101 หมู่ 2 ต.ไทรใหญ่ อ.ไทรน้อย
ปากเกร็ด	หมู่ 7 ตำบลท่าอิฐ อ.ปากเกร็ด

4.เสบียงอาหารสัตว์สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี

4.1 เเสบียงอาหารสัตว์สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี

หน่วยงาน	เสบียงอาหารสัตว์ทั้งหมด (กิโลกรัม/ฟ่อน)	เสบียงอาหารสัตว์คองเกลือ (กิโลกรัม/ฟ่อน)
ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชัยนาท	8,200 กก./410 ฟ่อน	8,200 กก./410 ฟ่อน

4.2 การจัดสรรเสบียงอาหารสัตว์ให้แก่ละอำเภอ

หน่วยงาน	ได้รับจัดสรร(ฟ่อน)	คองเกลือ(ฟ่อน)
อำเภอเมืองนนทบุรี	10	10
อำเภอบางกรวย	10	10
อำเภอบางใหญ่	10	10
อำเภอบางบัวทอง	280	280
อำเภอไทรน้อย	50	50
อำเภอปากเกร็ด	50	50

5.ความพร้อม ยาเวชภัณฑ์ บุคลากร และยานพาหนะ

5.1 รายการเวชภัณฑ์สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี

รายการเวชภัณฑ์	จำนวน
วิตามิน ชนิดซอง	300 ซอง
ยาถ่ายพยาธิ ชนิดซอง	180 ซอง
ยาปฏิชีวนะ ชนิดซอง	180 ซอง
แร่ธาตุก้อน	100 ก้อน
ยาปฏิชีวนะพ่นแผล	50 กระจบอง
ยาม่าเชื้อ	72 ขวด
ยาทาฝี	50 กระจบูก

5.2 บุคลากร และยานพาหนะ

บุคลากรและยานพาหนะ	จำนวน
หน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ (สนง.ปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี) (ข้าราชการ พนักงานราชการ จ้างเหมาฯ)	41 คน
รถยนต์ 4 ล้อ	9 คัน
รถมอเตอร์ไซด์	5 คัน

6.หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2564 (ด้านปศุสัตว์)

ข้อ 1. ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในกรณีที่เป็นการจัดหาอาหารสัตว์ วัคซีนและเวชภัณฑ์ รักษาสัตว์ เพื่อการฟื้นฟูสุขภาพสัตว์เลี้ยง และการจัดหาอาหารสัตว์ ตามราคาท้องตลาด หรือตามความจำเป็น เหมาะสม

ข้อ 2. การให้ความช่วยเหลือกรณีแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรตายหรือเสียหาย จนไม่สามารถ ฟื้นฟูหรือเยียวยาให้กลับสู่สภาพเดิมได้ ให้ดำเนินการช่วยเหลือเป็นเงิน ในอัตราไร่ละ 1,980 บาท แต่ไม่เกิน รายละ 30 ไร่

ข้อ 3. การให้ความช่วยเหลือกรณีสัตว์ตายหรือสูญหาย ให้ช่วยเหลือตามจำนวน ที่เสียหายจริง แต่ไม่ เกินเกณฑ์การช่วยเหลือที่กำหนด โดยให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ เป็นเงิน ดังนี้

ชนิดสัตว์	อายุ	อัตราตัวละไม่เกิน (บาท)	เกณฑ์การช่วยเหลือต่อ ราย
โค	- อายุน้อยกว่า 6 เดือน - อายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี - อายุมากกว่า 1 ปี ถึง 2 ปี - อายุมากกว่า 2 ปีขึ้นไป	13,000 บาท 22,000 บาท 29,000 บาท 35,000 บาท	ไม่เกินรายละ 5 ตัว
กระบือ	- อายุน้อยกว่า 6 เดือน - อายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี - อายุมากกว่า 1 ปี ถึง 2 ปี - อายุมากกว่า 2 ปีขึ้นไป	15,000 บาท 24,000 บาท 32,000 บาท 39,000 บาท	ไม่เกินรายละ 5 ตัว
สุกร	- อายุ 1 – 30 วัน - อายุมากกว่า 30 วันขึ้นไป	1,500 บาท 3,000 บาท	ไม่เกินรายละ 10 ตัว
แพะ/แกะ	- อายุ 1 – 30 วัน - อายุมากกว่า 30 วันขึ้นไป	1,500 บาท 3,000 บาท	ไม่เกินรายละ 10 ตัว
ไก่พื้นเมือง/ไก่ วง	- อายุ 1 – 21 วัน - อายุมากกว่า 21 ขึ้นไป	30 บาท 80 บาท	ไม่เกินรายละ 300 ตัว
ไก่ไข่	- อายุ 1 – 21 วัน - อายุมากกว่า 21 ขึ้นไป	30 บาท 100 บาท	ไม่เกินรายละ 1,00 ตัว
ไก่เนื้อ	- อายุ 1 – 21 วัน - อายุมากกว่า 21 ขึ้นไป	20 บาท 50 บาท	ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว

เปิดไข่	- อายุ 1 – 21 วัน - อายุมากกว่า 21 ขึ้นไป	30 บาท 100 บาท	ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว
เปิดเนื้อ/เปิดเทศ	- อายุ 1 – 21 วัน - อายุมากกว่า 21 ขึ้นไป	30 บาท 80 บาท	ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว
นกกกระทา	- อายุ 1 – 21 วัน - อายุมากกว่า 21 ขึ้นไป	10 บาท 30 บาท	ไม่เกินรายละ 1,000 ตัว
นกกะจอกเทศ	-	2,000 บาท	ไม่เกินรายละ 10 ตัว
ห่าน	-	100 บาท	ไม่เกินรายละ 300 ตัว

7.หลักเกณฑ์การสนับสนุนพันธุ์พืชอาหารสัตว์และเสบียงสัตว์ พ.ศ. 2564

7.1 การสนับสนุนพันธุ์พืชอาหารสัตว์และเสบียงสัตว์ **แก่เกษตรกร** ในแต่ละครั้ง ตามหลักเกณฑ์ดังนี้

ชนิดพืชอาหารสัตว์	จำนวนการจัดสรร
เมล็ดพันธุ์	ไม่เกิน 10 กิโลกรัม
ท่อนพันธุ์	ไม่เกิน 500 กิโลกรัม
กล้าพันธุ์	ไม่เกิน 50 ถุง
พืชอาหารสัตว์สด	ไม่เกิน 500 กิโลกรัม
พืชอาหารสัตว์หมัก	ไม่เกิน 500 กิโลกรัม
อาหารผสมครบส่วน(อาหาร TMR)	ไม่เกิน 500 กิโลกรัม
ผลพลอยได้ทางการเกษตรและอุตสาหกรรม	ไม่เกิน 500 กิโลกรัม
พืชอาหารแห้ง	ไม่เกิน 500 กิโลกรัม

7.2 การสนับสนุนพันธุ์พืชอาหารสัตว์และเสบียงสัตว์ **แก่กลุ่มเกษตรกรหรือส่วนราชการ** ในแต่ละครั้ง ตามหลักเกณฑ์ดังนี้

ชนิดพืชอาหารสัตว์	จำนวนการจัดสรร
เมล็ดพันธุ์	ไม่เกิน 100 กิโลกรัม
ท่อนพันธุ์	ไม่เกิน 5,000 กิโลกรัม
กล้าพันธุ์	ไม่เกิน 500 ถุง
พืชอาหารสัตว์สด	ไม่เกิน 5,000 กิโลกรัม
พืชอาหารสัตว์หมัก	ไม่เกิน 5,000 กิโลกรัม
อาหารผสมครบส่วน(อาหาร TMR)	ไม่เกิน 5,000 กิโลกรัม
ผลพลอยได้ทางการเกษตรและอุตสาหกรรม	ไม่เกิน 5,000 กิโลกรัม
พืชอาหารแห้ง	ไม่เกิน 5,000 กิโลกรัม

หมายเหตุ

1. หัวหน้าหน่วยผลิต ปศุสัตว์จังหวัด ปศุสัตว์เขต มีอำนาจให้การสนับสนุน ตามจำนวนที่กรมปศุสัตว์จัดสรรเท่านั้น
2. กรณีเกิดอำนาจการจัดสรร ให้ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์เป็นผู้พิจารณา

8. ขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติ

การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติ ด้านปศุสัตว์ ตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ

ขั้นตอน	รายละเอียด
ขั้นตอนที่ 1 คุณสมบัติของเกษตรกร	เกษตรกรที่จะได้รับการช่วยเหลือต้องเป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนด้านปศุสัตว์กับหน่วยงานของกรมปศุสัตว์ ก่อนเกิดภัยพิบัติแล้วเท่านั้น
ขั้นตอนที่ 2 ประกาศพื้นที่ภัยพิบัติ	จังหวัดดำเนินการประกาศให้ท้องถิ่นเป็นเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน
ขั้นตอนที่ 3 เกษตรกรแจ้งขอรับการช่วยเหลือ	เกษตรกรแจ้งขอรับการช่วยเหลือตามแบบยื่นความจำ

	<p>นางขอรับการช่วยเหลือ (แบบ กข01) ซึ่งมีผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน/อบต. หรือนายกเทศมนตรีประจำท้องที่ ตรวจสอบรับรอง และยื่นขอรับความช่วยเหลือกับปศุสัตว์อำเภอหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย</p>
<p>ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบกับระบบทะเบียนเกษตรกร</p>	<p>ปศุสัตว์อำเภอดำเนินการสำรวจและตรวจสอบความเสียหายของเกษตรกรเป็นรายบุคคล และตรวจสอบกับระบบทะเบียนเกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ของกรมปศุสัตว์</p>
<p>ขั้นตอนที่ 5 นำรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับความเสียหาย นำมาประมวลรวบรวมและคำนวณมูลค่าความช่วยเหลือ</p>	<p>ปศุสัตว์อำเภอนำรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับความเสียหายและผ่านการตรวจสอบแล้วนำมาประมวลรวบรวมและคำนวณมูลค่าความช่วยเหลือพร้อมลงนามรับรองตามแบบประมวลรวบรวมการช่วยเหลือรายหมู่บ้าน(แบบกข.02)</p>
<p>ขั้นตอนที่ 6 ประกาศรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับความเสียหาย</p>	<p>ปศุสัตว์อำเภอนำรายชื่อเกษตรกรตามแบบประมวลรวบรวมการช่วยเหลือรายหมู่บ้าน (แบบ กข02) นำไปติดประกาศในสถานที่ราชการเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 วัน เพื่อให้เกษตรกรตรวจสอบข้อมูล หรือดำเนินการประชาคมหมู่บ้าน กรณีมีผู้คัดค้านให้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องใหม่ทั้งหมด</p>
<p>ขั้นตอนที่ 7 (ก.ช.ภ.อ.) พิจารณาให้ความช่วยเหลือตามระเบียบ</p>	<p>นำรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับความเสียหาย ที่ผ่านการติดประกาศ หรือประชาคมหมู่บ้านแล้วเสนอคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ (ก.ช.ภ.อ.) เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ โดยใช้เงินอุดหนุนราชการในอำนาจอำเภอ</p>
<p>ขั้นตอนที่ 8 วงเงินในอำนาจของอำเภอไม่เพียงพอให้นำเสนอ (ก.ช.ภ.จ.)</p>	<p>หากวงเงินในอำนาจของอำเภอไม่เพียงพอให้นำเสนอคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือโดยใช้เงินอุดหนุนราชการในอำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด 20 ล้านบาท</p>
<p>ขั้นตอนที่ 9 วงเงินในอำนาจ จังหวัดไม่เพียงพอให้นำเสนอ ปลัด กษ.</p>	<p>หากวงเงินในอำนาจของจังหวัดไม่เพียงพอสามารถใช้เงินอุดหนุนราชการในอำนาจของปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (50 ล้านบาท)</p>
